

ART. 221 TRLOTUP (WEB)

A. TEXT LEGAL

Article 221. Cànon d'ús i aprofitament en les declaracions d'interés comunitari.

"1. (...)

2. *El cànon d'ús i d'aprofitament s'ha d'establir en la declaració d'interès comunitari, a proposta de l'ajuntament, per una quantia equivalent al 2 % dels costos estimats de les obres d'edificació i de les obres necessàries per a la implantació dels serveis a què es refereix l'últim paràgraf de l'article 211 d'aquest text refós. La fixació del cost de les obres, i consegüentment del cànon, té un caràcter provisional fins que no es fixe definitivament en els pressuposts dels projectes d'edificació i d'urbanització, en el moment de concessió de la llicència municipal. **El cànon es merita una sola vegada en ocasió de l'atorgament de la llicència urbanística**, i l'ajuntament pot acordar, a sol·licitud de la part interessada, el fraccionament o l'ajornament del pagament, sempre dins del termini de vigència concedit. (...)*"

C. PROPOSTA D'INTERPRETACIÓ

La important reforma de la Llei 5/2014, de 25 de juliol, de la Generalitat, d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge (actual TRLOTUP), efectuada mitjançant la Llei 1/2019, de 5 de febrer, va comportar un nou mètode de càlcul del cànon urbanístic de les DIC, tal com anunciava el preàmbul de la mateixa llei modificatòria. En realitat, el canvi és molt senzill: enfront de les artificioses –i de vegades també farragoses– formes anteriors de calcular el cànon (que, en nombroses ocasions, acabaven en litigi), la modificació efectuada opta per la simplicitat, limitant-se a aplicar un percentatge –el 2 %– sobre l'import de l'obra a executar, per la qual cosa la seua aplicació pràctica no ofereix major problema que els propis de la diversa casuística existent.

Per contra, sí que ofereix una certa dificultat interpretativa la possibilitat que aquells adjudicataris de DIC que encara no hagen efectuat el pagament del cànon puguen acollir-se al nou cànon del 2 % del cost de les obres que el mateix precepte identifica (sempre, naturalment, que l'import d'aquest siga inferior al del pagament encara no efectuat).

Es tracta, en definitiva, d'una qüestió de dret transitori amb derivació de retroactivitat quant a la seua aplicació. Per consegüent, vist que el mateix article 221.2 del TRLOTUP remet la **meritació** del cànon (moment en què, efectuat el fet imposable, naix l'obligació d'efectuar el pagament) a l'atorgament de la llicència urbanística, el cànon fixat en la DIC ha de considerar-se provisional –tal com estableix el mateix article. És a partir de la no perfecció del deute (encara és provisional) que hi ha –fins que es produïska la meritació– marge perquè pugua operar, amb retroactivitat, el càlcul del cànon a partir del 2 %, de manera que, en produir-se aquella, el pagament s'efectue sobre el 2 % del cost de les obres i no sobre la quantia del cànon fixada amb l'aprovació de la DIC.

Habilita aquesta línia interpretativa la doctrina jurisprudencial del Tribunal Constitucional en matèria de retroactivitat de les normes tributàries o de gravamen (sentències de 31/10/1996; 21/05/1997 i 28/10/1997), que, en aplicació del principi constitucional d'irretroactivitat de norma no favorable o restrictiva de drets (article 9.3 CE) admet l'aplicació retroactiva de la norma tributària sempre que no entre en col·lisió amb la seguretat jurídica o afecte la confiança dels ciutadans; límits que no es traspassen en el supòsit examinat en la mesura que la norma atorga naturalesa provisional a la quantificació del cànon efectuada amb l'aprovació de la DIC. Per totes, pot veure's la Sentència de 12/06/2018 (RC 1677/2017) que afirma (fonament de dret 3a, punt 7é): "Considera la Sala, a la vista de tals fets provats –i no controvertits– i de la nostra doctrina constant i reiterada, que els actes administratius jutjats en la instància eren nuls per una raó jurídica feta explícita en la sentència, com és l'aprovació de la tarifa en un moment posterior a la meritació. Respecte d'això, cal advertir que l'article 21 de l'LGT, relatiu a la meritació i exigibilitat, defineix la primera com "...el **moment en el qual es considera realitzat el fet imposable, i en el qual es produeix el naixement de l'obligació tributària** principal". A *sensu contrario*, resulta factible l'aplicació retroactiva de la norma en la mesura que aquella –la meritació– encara no s'ha produït.

EL DIRECTOR GENERAL D'URBANISME